

กระทู้ถามที่ ๐๑๘ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ปัญหาความเหลื่อมล้ำของลูกจ้างประจำผู้รับบำนาญเดือน

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามนายกรัฐมนตรี้ ดังต่อไปนี้

เนื่องจากปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายให้ลูกจ้างประจำที่พ้นวัยเกษียณ หรือลาออกรับบำนาญเดือน ซึ่งสถานภาพยังคงเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่สิทธิประโยชน์เกือบทั้งหมดที่มืออยู่หายไป ไม่ครอบคลุมเหมือนเจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทอื่น ๆ โดยสิทธิใด ๆ ที่มีอยู่ถูกลดทอนตัดสิทธิไป เช่น สิทธิการรักษาพยาบาล และเงินช่วยเหลือพิเศษ ๓ เดือน กรณีเสียชีวิต เป็นต้น ทำให้ผู้รับบำนาญเดือนมีความเดือนร้อนในเรื่องที่ไม่ได้สิทธิที่เคยมีเคยได้ จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลมีนโยบายในเรื่องของสวัสดิการ สิทธิในการรักษาพยาบาลของลูกจ้างประจำ ภายหลังจากเกษียณอายุราชการ ที่จะเปลี่ยนสถานะเป็นผู้รับบำนาญเดือน และสิทธิการรักษาพยาบาลที่เคยได้รับจะถูกตัดไปทันที ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างข้าราชการ และลูกจ้างประจำหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. รัฐบาลมีนโยบายในการให้ลูกจ้างประจำที่รับราชการนานจนถึงเกษียณ แต่มีอายุราชการไม่ถึง ๒๕ ปี ให้ได้รับสิทธิบำนาญเดือนด้วยเหตุสูงวัยเหมือนข้าราชการหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๓. รัฐบาลมีนโยบายในเรื่องของการปรับเพิ่มบำนาญเดือนตามเงินค่าครองชีพที่ปรับเพิ่มขึ้น และบำนาญตกทอดของผู้รับบำนาญเดือนจาก ๑๕ เท่า เป็น ๓๐ เท่า เหมือนกับผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญให้กับลูกจ้างประจำหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

รังสรรค์ มณีรัตน์

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

จังหวัดลำพูน

คำตอบกระทู้ถามที่ ๐๑๘ ร.

ของ นายรังสรรค์ มณีรัตน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดลำพูน พรรคเพื่อไทย
เรื่อง ปัญหาความเหลื่อมล้ำของลูกจ้างประจำผู้รับบำเหน็จรายเดือน

ข้าพเจ้า พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ขอตอบกระทู้ถาม เรื่อง ปัญหาความเหลื่อมล้ำของลูกจ้างประจำผู้รับบำเหน็จรายเดือน ของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ดังนี้

คำตอบข้อที่ ๑

โดยหลักการการจัดสวัสดิการให้กับบุคลากรภาครัฐ รัฐบาลได้คำนึงถึงภาระหน้าที่ของบุคลากรในแต่ละประเภท ซึ่งมีภาระหน้าที่แตกต่างกันนั้นควรได้รับสิทธิประเภทใดบ้าง ซึ่งกรณีลูกจ้างประจำที่ออกจากงานและรับบำเหน็จรายเดือน ไม่ถือเป็นผู้มีสิทธิตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงไม่สามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลให้กับตนเองและบุคคลในครอบครัวได้ ซึ่งหลักการดังกล่าวเปรียบเสมือนสภาพการจ้างที่ลูกจ้างประจำได้รับทราบตั้งแต่เข้ารับราชการว่าเมื่อออกจากงานแล้วจะไม่ได้รับสิทธิในการได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ดังนั้น จึงมิได้มีลักษณะเป็นการตัดสิทธิที่พึงจะได้รับจากทางราชการหรือเป็นความเหลื่อมล้ำระหว่างข้าราชการกับลูกจ้างประจำแต่อย่างใด สำหรับการเพิ่มสิทธิประโยชน์สวัสดิการค่ารักษาพยาบาลของลูกจ้างประจำที่ออกจากงานแล้ว ต้องพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายด้าน อาทิเช่น ภาระงบประมาณ กฎหมาย และการบริหารจัดการ ซึ่งปัจจุบันค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลข้าราชการ ลูกจ้างประจำและพนักงานของรัฐ มีอัตราเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๗๔,๒๗๙.๖๓ ล้านบาท เกินกรอบวงเงินงบประมาณที่รัฐบาลได้จัดสรรไว้ ซึ่งในการพัฒนาศักยภาพของประเทศ รัฐควรควบคุมค่าใช้จ่ายของบุคลากรภาครัฐให้อยู่ระดับที่ไม่เกินกว่างบประมาณที่รัฐบาลจัดสรร เพื่อมิให้ส่งผลกระทบต่อการเพิ่มศักยภาพด้านการลงทุน ประกอบกับลูกจ้างประจำที่เกษียณอายุราชการ จะได้รับสิทธิตามพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งรัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณเพื่อดูแลไว้ด้วยแล้ว การเพิ่มสิทธิประโยชน์สวัสดิการค่ารักษาพยาบาลของลูกจ้างประจำที่เกษียณอายุราชการ จึงยังไม่อยู่ในช่วงเวลาที่เหมาะสม

คำตอบข้อที่ ๒

ลูกจ้างประจำเป็นบุคลากรภาครัฐประเภทหนึ่งซึ่งกำหนดตำแหน่งขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ปฏิบัติงานเสริมการทำงานของข้าราชการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งในขณะที่ลูกจ้างประจำยังปฏิบัติงานอยู่ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๗ และระเบียบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กำหนดให้ลูกจ้างประจำมีสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เช่น สิทธิในการรับค่าจ้างและการเลื่อนขั้นค่าจ้าง สิทธิในการลาและการรับค่าจ้างระหว่างลา สิทธิในการได้รับสวัสดิการค่ารักษาพยาบาล สิทธิในการได้รับสวัสดิการค่าการศึกษาบุตร ตลอดจนสิทธิของทายาทที่จะได้รับบำเหน็จปกติกรณีลูกจ้างประจำถึงแก่ความตาย เช่นเดียวกับข้าราชการทุกประการ

สำหรับสิทธิประโยชน์ของลูกจ้างประจำที่ออกจากการ เดิมระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วย บำเหน็จลูกจ้าง พ.ศ. ๒๕๑๙ กำหนดให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จ ซึ่งเป็นเงินก้อนที่จ่ายเพียงครั้งเดียว คำนวณจากอัตราค่าจ้างในเดือนสุดท้ายคูณด้วยจำนวนเดือนที่ทำงานหารด้วยสิบสอง เพียงประการ เดียวเท่านั้น

ที่ผ่านมากระทรวงการคลังได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วย บำเหน็จลูกจ้าง พ.ศ. ๒๕๑๙ เพื่อปรับปรุงสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ของลูกจ้างประจำที่ออกจากการ ให้มากยิ่งขึ้นมาแล้วหลายครั้ง ดังนี้

๑. บำเหน็จรายเดือนหรือบำเหน็จพิเศษรายเดือน ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วย บำเหน็จลูกจ้าง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๒ (มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๒) มีสาระสำคัญเป็นการเพิ่มเติมสิทธิในการได้รับบำเหน็จของลูกจ้างประจำ ดังนี้

๑.๑ กำหนดให้ลูกจ้างประจำที่มีสิทธิได้รับบำเหน็จปกติ และมีเวลาทำงานตั้งแต่ ๒๕ ปี บริบูรณ์ขึ้นไป สามารถแสดงความประสงค์ขอรับบำเหน็จรายเดือน ซึ่งคำนวณจากอัตราค่าจ้างในเดือน สุดท้ายคูณด้วยจำนวนเดือนที่ทำงานหารด้วยสิบสอง แล้วหารด้วยห้าสิบ (สูตรคำนวณเหมือนบำนาญ ของข้าราชการ ซึ่งคำนวณโดยใช้เงินเดือนเดือนสุดท้ายคูณด้วยเวลาราชการ หารด้วยห้าสิบ)

๑.๒ กำหนดให้ลูกจ้างประจำที่ได้รับอันตรายป่วยเจ็บเนื่องจากการปฏิบัติงานซึ่งมีสิทธิ ได้รับบำเหน็จพิเศษ สามารถแสดงความประสงค์ขอรับบำเหน็จพิเศษรายเดือนได้ โดยคำนวณ เป็นจำนวนเท่าของค่าจ้างเดือนสุดท้าย ตามสมควรแก่เหตุการณ์ประกอบกับความพิการทุพพลภาพของผู้นั้น

๒. บำเหน็จตกทอด ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยบำเหน็จลูกจ้าง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๕๒ (มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๒) มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดให้ ในกรณีที่ ผู้รับบำเหน็จรายเดือนถึงแก่ความตาย ให้จ่ายบำเหน็จตกทอดจำนวน ๑๕ เท่าของบำเหน็จรายเดือน ให้แก่ทายาทตามที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงการคลังฯ ได้แก่ บุตร คู่สมรส และบิดามารดา หากไม่มีทายาททั้ง ๓ ลำดับดังกล่าวให้จ่ายบำเหน็จตกทอดให้แก่บุคคลที่ผู้ตายได้แสดงเจตนาไว้ต่อ ส่วนราชการเจ้าสังกัดตามแบบและวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

๓. การนำสิทธิในบำเหน็จตกทอดไปเป็นหลักทรัพย์ในการค้ำประกันการกู้เงินกับสถาบัน การเงิน (บำเหน็จค้ำประกัน) ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยบำเหน็จลูกจ้าง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ (มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๗) กำหนดให้ผู้รับบำเหน็จรายเดือนหรือผู้รับ บำเหน็จพิเศษรายเดือนสามารถนำสิทธิในบำเหน็จตกทอดไปใช้เป็นหลักทรัพย์ในการประกันการกู้เงิน จากสถาบันการเงินได้แสดงให้เห็นว่า กระทรวงการคลังมิได้ละเลยสิทธิสวัสดิการของลูกจ้างประจำ

อย่างไรก็ดีเนื่องจากระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยบำเหน็จลูกจ้าง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดให้ลูกจ้างประจำที่จะมีสิทธิขอรับบำเหน็จรายเดือน ต้องมีเวลาทำงานตั้งแต่ ๒๕ ปีบริบูรณ์ขึ้นไปเพียงกรณีเดียว ทำให้ลูกจ้างประจำบางส่วนที่เข้าทำงานเมื่ออายุมาก หรือ ปฏิบัติงานเป็นลูกจ้างชั่วคราวมาเป็นเวลานานก่อนได้รับการบรรจุเป็นลูกจ้างประจำ มีเวลาทำงานไม่ถึง ๒๕ ปีบริบูรณ์ แม้จะปฏิบัติงานจนเกษียณอายุเป็นเหตุให้ลูกจ้างประจำกลุ่มนี้ได้รับความเดือดร้อน เพราะไม่สามารถขอรับบำเหน็จรายเดือนได้ กระทรวงการคลังตระหนักถึงปัญหาในเรื่องดังกล่าว

ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการเพื่อแก้ไขปรับปรุงระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยบำเหน็จลูกจ้าง พ.ศ. ๒๕๑๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๐/๑ กำหนดเพิ่มเติมให้ลูกจ้างประจำผู้มีสิทธิได้รับบำเหน็จปกติ ซึ่งออกจางานเพราะเหตุมีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์และมีเวลาทำงานตั้งแต่ ๑๐ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป แต่ไม่ถึง ๒๕ ปีบริบูรณ์ สามารถแสดงความประสงค์ขอรับเป็นบำเหน็จรายเดือนได้

คำตอบข้อที่ ๓

การกำหนดให้ผู้รับบำเหน็จรายเดือน หรือผู้รับบำเหน็จพิเศษรายเดือนมีสิทธิได้รับเงินช่วยค่าครองชีพนั้น เห็นว่า สิทธิเดิมของลูกจ้างประจำเมื่อออกจางานมีเพียงบำเหน็จ ซึ่งเป็นเงินก้อนที่จ่ายเพียงครั้งเดียวและไม่มีการปรับเพิ่มเงินใด ๆ ให้อีก การที่รัฐบาลกำหนดให้ลูกจ้างประจำที่ออกจางานมีสิทธิขอรับบำเหน็จเป็นรายเดือน ซึ่งเป็นเงินที่จ่ายต่อเนื่องไปทุกเดือนจนกว่าผู้รับบำเหน็จรายเดือนจะถึงแก่ความตายจึงเป็นการเพิ่มสิทธิประโยชน์ให้กับลูกจ้างประจำพอสมควรในระดับหนึ่ง หากจะกำหนดให้ผู้รับบำเหน็จรายเดือนมีสิทธิได้รับเงินช่วยค่าครองชีพ จะทำให้งบประมาณที่ต้องใช้ในการจ่ายบำเหน็จรายเดือนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในระยะยาว ดังนั้น จึงยังไม่เหมาะสมที่จะกำหนดให้ผู้รับบำเหน็จรายเดือน หรือผู้รับบำเหน็จพิเศษรายเดือนมีสิทธิได้รับเงินช่วยค่าครองชีพ